

Swedish Research Council Formas

Formas

Forskningsrådet för miljö, areella näringar
och samhällsbyggande

2011-09-18

Katarina Abrahamsson, ledamot av Formas Forskarråd i
Samarbete med Anna Ledin, huvudsekreterare

Om Formas

Statligt forskningsråd

Verksamheten styrs av en instruktion och två regleringsbrev

”Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande har till uppgift att främja och stödja grundforskning och behovsmotiverad forskning inom områdena miljö, areella näringar och samhällsbyggande. Den forskning som stöds ska vara av högsta vetenskapliga kvalitet och av relevans för rådets ansvarsområden”

Ur: Förordning (2009:1024) med instruktion för Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande

Formas uppdrag

- Fördela medel till forskning
- Stödja tvärvetenskaplig forskning
- Utvärdera forskning och utveckling
- Identifiera forskningsbehov
- Initiera och stödja nationella och internationella samarbeten
- Kommunicera forskning och forskningsresultat
- Nyttiggöra forskningsresultat
- Främja en hållbar utveckling i samhället

(enligt Instruktion från Regeringen)

Swedish Research Council Formas

Fem övergripande prioriterade områden enligt Formas strategi 2009-2012

1. Klimat och Energi
2. Naturresurser och Miljö
3. Miljöteknik och Nya material
4. Stads- och Landsbygdsutveckling
5. Livskvalitet för människor och djur

Beslut i Formas Forskarråd hösten 2007 – Ny strategi för 2013-2016

Formas budget

- Totalt ~ 900 MSEK per år

Finansiering från två departement:

- Miljödepartementet (55%)
- Landsbygdsdepartementet (45%)

Former av finansiering

- **Öppen utlysning** "bottom up"
- **Riktade satsningar** program, strategiska, internationellt samarbete - områden med identifierade forskningsbehov
- **Löpande finansiering** – konferenser (anordnande), akut uppkomna forskningsbehov samt informationsprojekt

Ändringar i Formas beredningsprocess

Utgångspunkt i vad vi fått i uppdrag att förändra:

Ur **Forskningspropositionen**:

Formas har ett stort antal ämnesinriktade beredningsgrupper för beredning av rådets forskningsansökningar. Regeringen anser att Formas bör överväga att effektivisera beredningsorganisationen och att öka inslagen av problemorientering”.

Ur **2009-års regleringsbrev**:

”Rådet ska redovisa hur beredningsorganisationen har förändrats och effektiviserats

Ur **2011-års regleringsbrev**:

”Rådet ska redovisa erfarenheter av det nya systemet med färre beredningsgrupper”

Ändringar i Formas beredningsprocess

Utgångspunkt i utvärdering av verksamheten:

Utredningen "Forskningsfinansiering – kvalitet och relevans" genomförd av M Sandström:

"Det finns ett stort antal beredningsgrupper med förhållandevis snäva ansvarsområden. Detta kan verka konserverande och förefaller också göra att Formas har svårt att hantera tvärvetenskapliga ansökningar inom den ordinarie utlysningen och ser sig nödgat att utlysa och hantera dessa projekt i särskild ordning. Sammansättningen och inriktningen på beredningsgrupperna bör ses över, så att de i större utsträckning organiseras efter problem- och behovsområden snarare än vetenskapliga discipliner."

Swedish Research Council Formas

Ändringar i Formas beredningsprocess

Behov att åtgärda/ Problem att lösa:

1. Ökat inslag av problemorientering
2. Snäva ansvarsområden för beredningsgrupperna, behov för egen utlysning av tvärvetenskap
3. Oklara kriterier för bedömning av relevans
4. Effektivisering av beredningsorganisationen

Ändringar i Formas beredningsprocess

Genomförd aktivitet:

- A) Åtta problemorienterade och därmed tvärvetenskapliga beredningsgrupper inrättades
- B) Ökat inslag av bedömare med kompetens att bedöma samhällsnyttan i beredningsgrupperna
- C) Reviderade kriterier för bedömning av samhällets nytta av forskningen
- D) Införande av 2-steps förfarande i bedömningen

Beredningsgrupper

1. Klimatförändringar
2. Naturmiljön
3. Nyttjande av naturresurser
4. Resurseffektiva produkter och processer
5. Miljöföroreningar
6. Livsmedel och djursvälfärd
7. Stads- och Landsbygdsutveckling
8. Den byggda miljön

Utvärderingsprocessen

Tvåstegsprocess: 4 + 8 ledamöter läser varje ansökan

Kriterier:

Scientific Quality

- Research question
- Method and Performance
- Scientific competence

Societal Value

- Research question
- Communication with stakeholders / end users

Vetenskapliga kriterier

Research question

- Scientific significance of the aim
- Originality, innovativeness and boldness of aim, theories and/or hypotheses
- Potential for scientifically significant outcomes
- Aim in line with the call for applications

Method and performance

- Feasibility and adequacy of scientific methods
- Innovativeness and boldness of methodology
- Concrete and realistic work plan
- Concrete and realistic plan for scientific deliverables
- Coordination of project and research group
- Suitability of multi- and interdisciplinary approaches
- Ethical considerations

Scientific competence

- Quality of scientific publications
- Ability to carry out the project according to plans
- Adequate experience of project management
- National and international activities, including projects, networks, assignments, commissions of trust, and participating at or arranging workshops or conferences
- Strength and competitiveness of the research team

Bedömning av nytta för samhället

Societal value of research question

- Research question addresses important societal issues and/or issues of importance for Formas' sectors
- Project may, in a short- or long-term perspective, contribute to sustainable development
- Awareness of stakeholder/end user needs when designing the project
- Aim in line with the call for applications

Communications with stakeholders/end users

- Description of relevant stakeholders/end users
- Concrete and realistic plan for communicating results with relevant stakeholders/end users
- Experience and ability to communicate research results with stakeholders/end users

Riktade satsningar

- **Satsningar utpekade i Regleringsbrevet och genom andra direkta uppdrag från regeringskansliet** – dvs dem som Formas måste genomföra inklusive satsningar på ”Svaga men för samhället viktiga områden”
- **Satsningar inom områden där det redan finns etablerade samarbeten och långtgående planer på utlysningar** – inkluderar satsningar inom JPI-er, ERA-NET, ERA-NET-liknande samarbeten och bilaterala avtal
- **Strategiska satsningar - nya och pågående strategiska satsningar** – dvs sådana där Formas har stora frihetsgrader

Styrning

Formas Forskarråd:

- Fattar beslut om fördelning av forskningsanslaget
- Fattar strategiska beslut om forskningens inriktning inom ramen för de mål och riktlinjer som angetts av riksdag och regering
- Fattar beslut om riktlinjer för sin medelsfördelning

Ska redovisa sin verksamhet till myndighetschefen som är självständigt ansvarigt för de beslut som fattas enligt ovan

Formas Forskarråd

13 ledamöter

- 7 ledamöter valda av **elektorsförsamling** bestående av forskare ifrån Sveriges universitet och högskolor
- Ordförande + 5 ledamöter utses av **regeringen**. En av ledamöterna är Formas GD.

Ordförande: Lars-Erik Liljelund (VD Mistra)

Ordinarie ledamöter: Rolf Annerberg (Formas), Katarina Abrahamsson (GU), Runar Brännlund (UmU), Linda Hedlund (LRF), Per Jensen (LiU), Mårten Lindström (konsult), Torgny Näsholm (SLU), Agneta Oskarsson (SLU), Eva Pettersson (JTI), Henrik Smith (LU), Eva Wäckelgård (UU), Annika Åhnberg (konsult)